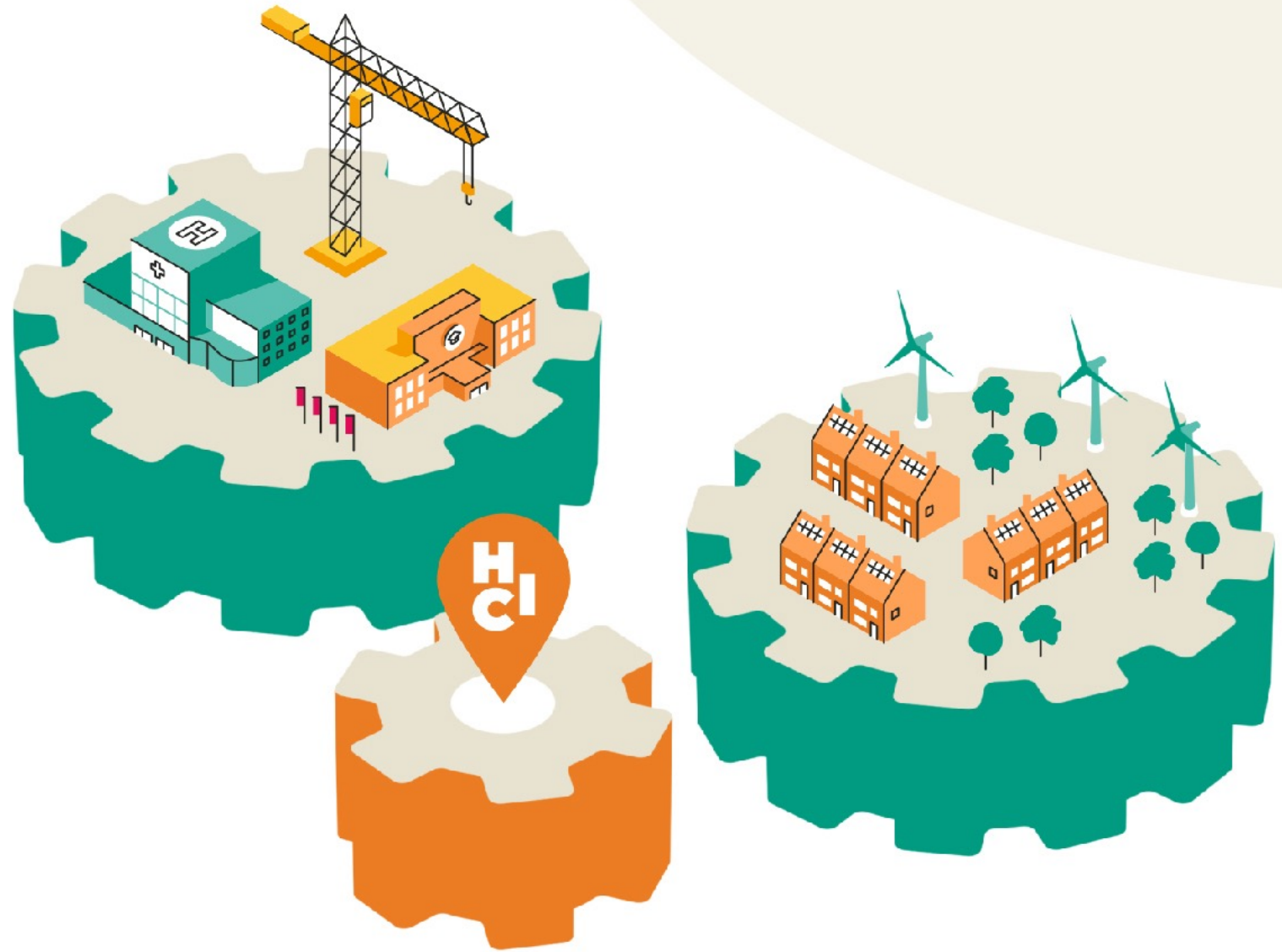

HCI

**HUMAN CAPITAL
INNOVATIE**
voor Maatschappelijk
Verdienvermogen

SPRONG-groep

Human Capital Innovatie

voor Maatschappelijk
Verdienvermogen

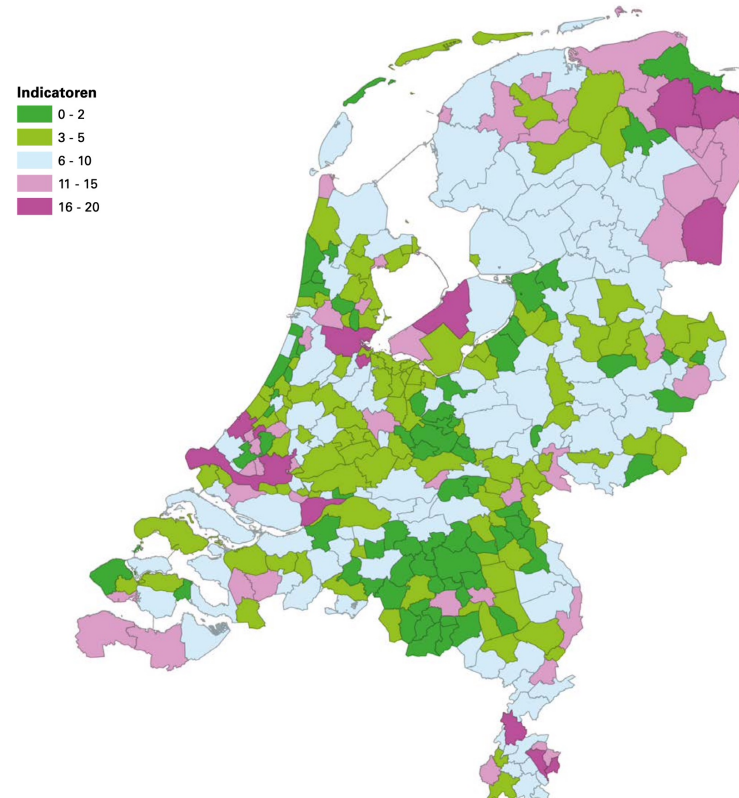
Wat werkt in een Lerende Regio?

Arjen Edzes - Hanzehogeschool / RUG
Jeltje Talen - Windesheim
Jose Cuperus - HAN
Peter Bos - Fontys

Groningen, 31 mei 2023

Elke regio telt!

Figuur 1: Brede welvaart per gemeente, gemeten in aantallen indicatoren met een (zeer) lage score

Bron: CBS, 2022 (bewerking Rli)

ELKE REGIO TELT!

EEN NIEUWE AANPAK VAN VERSCHILLEN TUSSEN REGIO'S

MAART 2023

Rli Raad in leefomgeving en innovatie
ROB Raad voor het Openbaar Bestuur
Raam Raad voor Volksgezondheid & Samenleving

Elke regio telt!

- Te weinig oog in nationaal beleid voor sociaal belang van voorzieningen in regio's
- Kansen van perifere regio's belemmerd door focus op sterke regio's
- Rijksondersteuning is te kort en te kleinschalig
- Onvoldoende aandacht voor specifieke opgaven van regio's
- Gezag rijksoverheid onder druk

ELKE REGIO TELT!

EEN NIEUWE AANPAK
VAN VERSCHILLEN TUSSEN
REGIO'S

MAART 2023

 Rli Raad
voor
Levensverwachting
en
Inclusie

 ROB
RAAD VOOR HET OPENBAAR BESTUUR

 Raad
Volksgezondheid
Samenleving

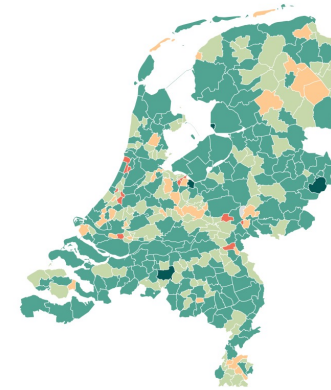
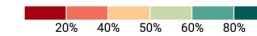
Elke regio telt!

Waarom regio van belang?

1. Talent bevindt zich in de regio
2. Verdienvermogen en werkgelegenheid is regio specifiek
3. Coördinatievraagstukken

Van de jongeren met een mbo-diploma blijft vaak meer dan de helft wonen in dezelfde gemeente als waar zij opgroeiden

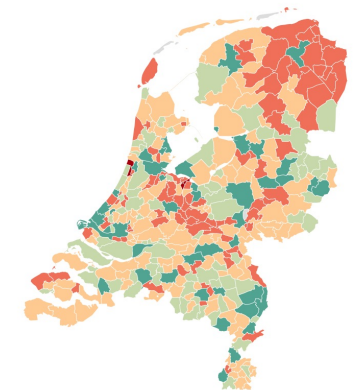
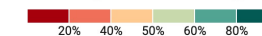
Percentage van de mbo-afgestudeerden in gemeente x uit de cohorten 1984-1992 dat op hun 28e in dezelfde gemeente woont als toen zij 16 waren

Kaart: Talent in de Regio • Bron: CBS Microdata • [Gegevens ophalen](#) • Gecreëerd met [Datawrapper](#)

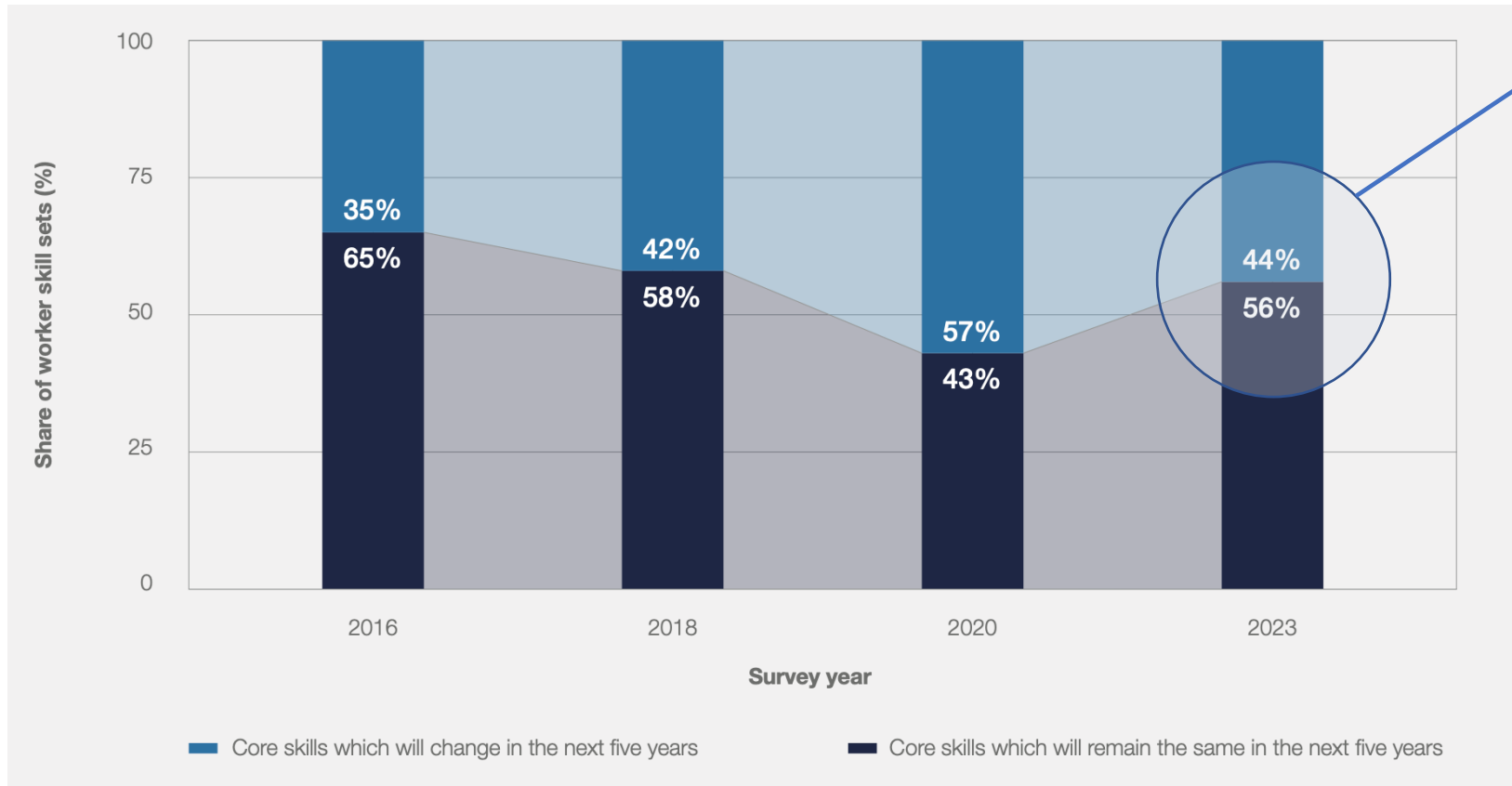
Groningse hbo-afgestudeerden trekken bovengemiddeld vaak weg uit de gemeente waar zij opgroeiden

Percentage van de hbo-afgestudeerden in gemeente x uit de cohorten 1984-1992 dat op hun 28e in dezelfde gemeente woont als toen zij 16 waren

Kaart: Talent in de Regio • Bron: CBS Microdata • [Gegevens ophalen](#) • Gecreëerd met [Datawrapper](#)

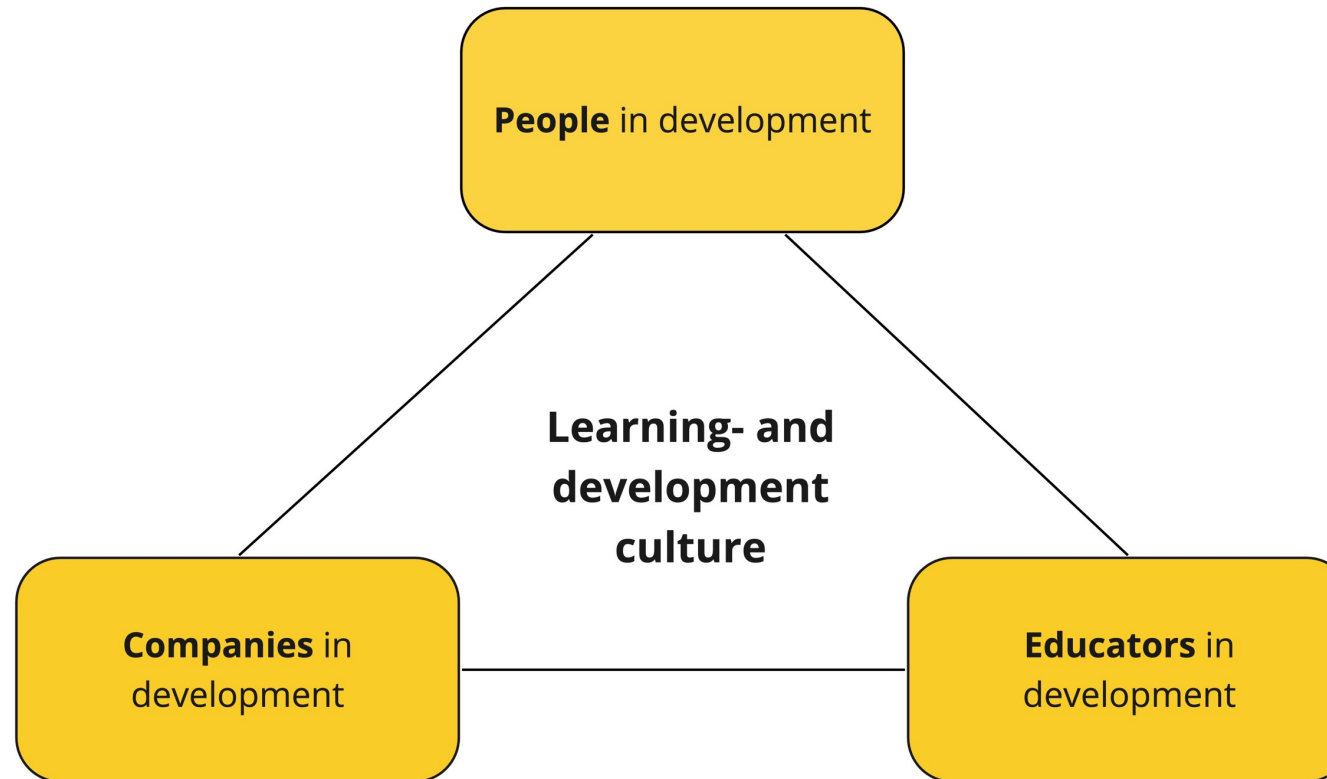
Verandering van benodigde vaardigheden

44% of the skill set will change in the next five years

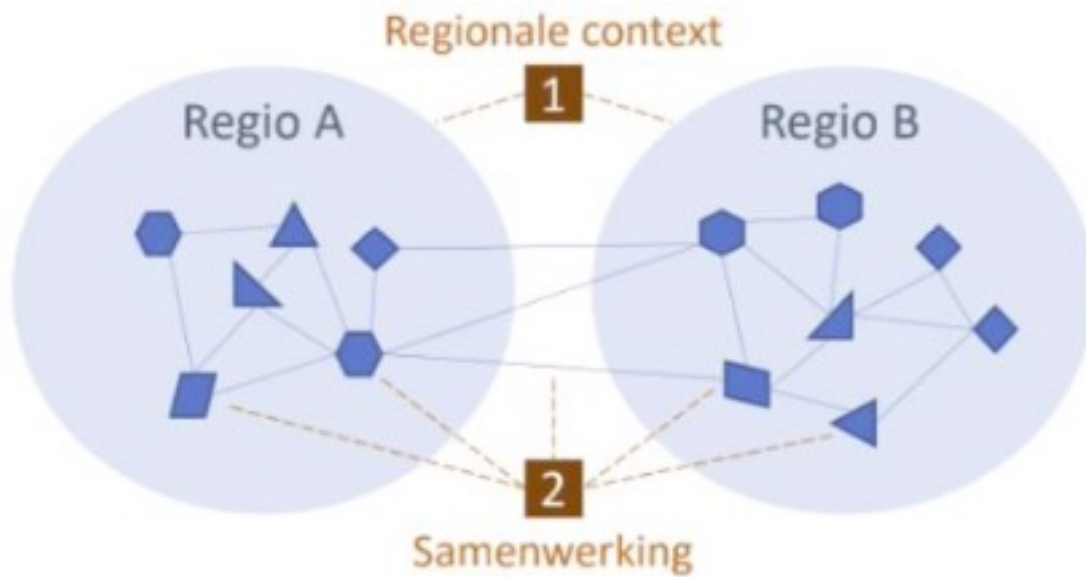

De noodzaak voor innovatie

Figuur: [Beleidslijnen voor een sterke leercultuur](#). Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2022

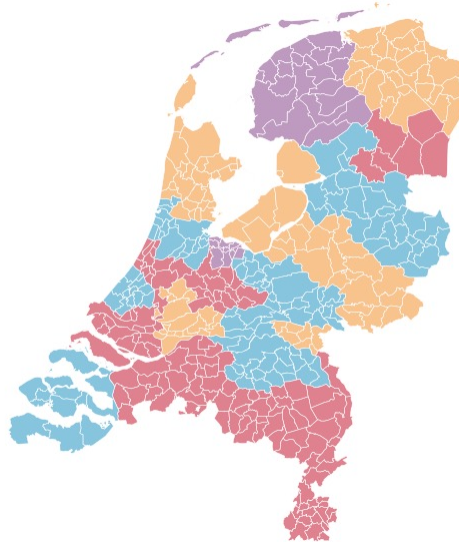
Human Capital Innovatie voor Maatschappelijk Verdienvermogen

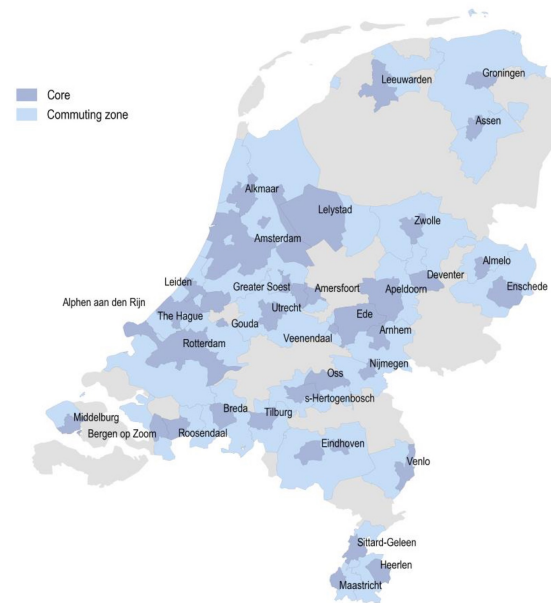
Elke regio telt!

Maar wat is een regio...?

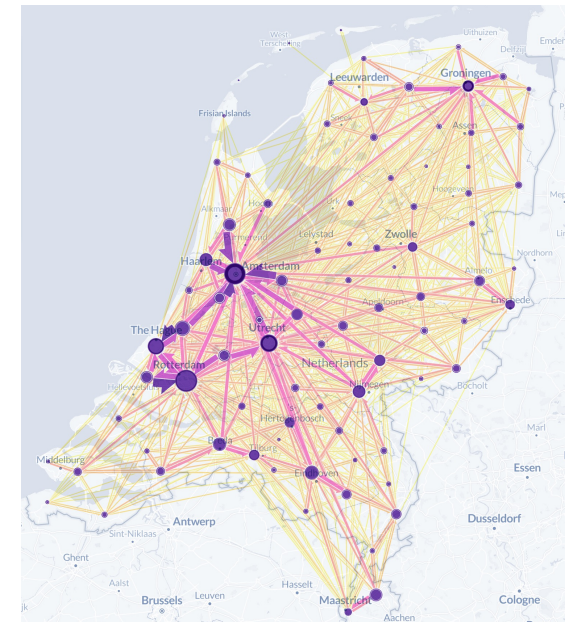
Administratief

Functioneel

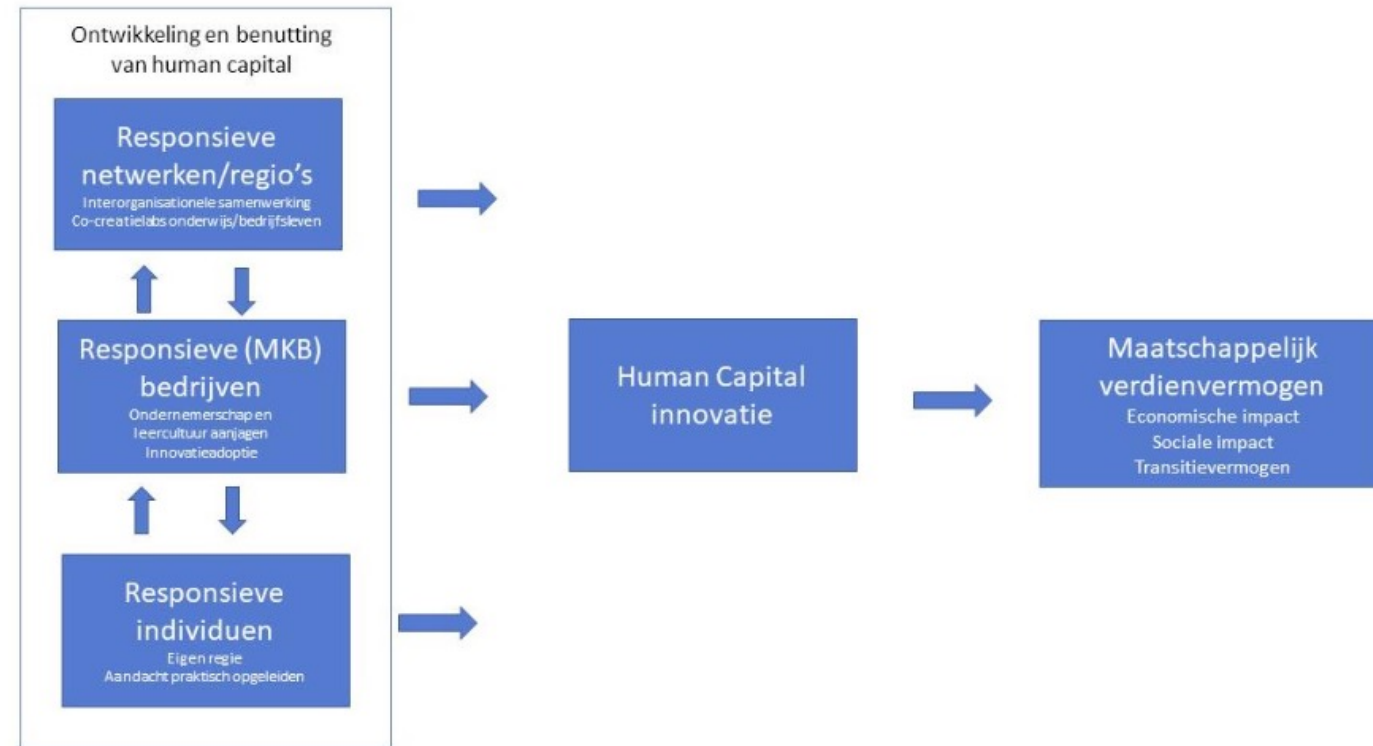

Doelgroep- en sectorgebondenheid

Human Capital Innovatie voor Maatschappelijk Verdienvermogen

- De responsiviteit van het individu
- De responsiviteit van (mkb) bedrijven met thema's als ondernemerschap, leercultuur en innovatie-adoptie;
- De responsiviteit van netwerken en regio's met thema's als samenwerking, co-creatie, labs onderwijs/bedrijfsleven, learning communities en arbeidsmarktinformatie.

Human Capital Innovation	Lectoraat Human Capital	Lectoraat Leven Lang Ontwikkelen	Lectoraat Employability Transition	Lectoraat Dynamische Talentinterventies	Lectoraat Leren tijdens de Beroepsloopbaan
 Responsieve individuen	<ul style="list-style-type: none"> - Sociaaljuridische dienstverlening - Ondernemerschap - Eigen regie 	Stimuleren en faciliteren van eigen regie Hybride professionals en hybride loopbanen			<ul style="list-style-type: none"> - LLO voor praktisch geschoolden - Persoonlijk leiderschap van studenten
 Responsieve mkb-organisaties	<ul style="list-style-type: none"> - Leercultuur - LLO interventies in relatie tot technologische ontwikkelingen - Ondernemerschap 	Learning on the job en leren in teamverband HRD-instrumenten, krachtige leerwerkomgevingen en leercultuur			<ul style="list-style-type: none"> - LLO-interventies bij team, afdeling en organisatie - Agile- en actie-georiënteerd leren in organisaties
 Responsieve netwerken en regio's	<ul style="list-style-type: none"> - Multi-level governance onderwijs arbeidsmarkt - Regionale arbeidsmarkt - Skills-based arbeidsmarkt 	Aantrekken en behoud van bijzondere doelgroepen Hybride leeromgevingen en learning communities Monitoring en matching van vraag en aanbod op arbeidsmarkt			<ul style="list-style-type: none"> - Skills-based arbeidsmarkt

Wat gaan we doen

Programma

- 10:30 Intro door Arjen
- 10:40 Mechanismen in een lerende regio. Door José Cuperus, HAN
- 11:00 Ernst vertelt!
- 11:15 Interactie
- 12:00 En nu....

De lerende regio

Werkzame mechanismes in de samenwerking tussen hoger onderwijs en partners in de regio

José Cuperus

Onderzoeker lectoraat Human Capital Innovations & Responsief beroepsonderwijs

WHY?

Human Capital innovatie voor maatschappelijk verdienvermogen

“Interorganisationele samenwerking
Co-creatielabs onderwijs/bedrijfsleven
tbv leren & ontwikkelen ”

Lerende regio

Generieke kenmerken zijn:

- Bijdragen aan duurzaamheid, stedelijke of regionale ontwikkeling
- Verschillende actoren vanuit meerdere organisaties alsook het (hoger) onderwijs, verschillende sectoren.
- Het gaat om co-design en coproductie van kennis in een complex ecosysteem.

Ambities voor samenwerking

-
- 1 Goed en genoeg personeel
 - 2 Actueel curriculum
 - 3 Werkplekieren / Leven Lang Ontwikkelen
 - 4 Vraagstukken uit de praktijk
 - 5 Lerende regio

Vraagt om anders denken en doen! -> **reviewstudie met stakeholderpanel**

Samenwerken als een cyclisch proces

Drie samenhangende principes/ werkzame mechanismes

1. Kennismanagement en kennistransfer: kenniscocreatie

- Samenhangend netwerk van partners, waarin complementaire kennis aanwezig is
- Waarin deze kennis en hulpbronnen kunnen worden geïdentificeerd en gemobiliseerd
- Waarop open wordt gecommuniceerd en informatie wordt gedeeld, er vertrouwen en commitment is in de samenwerking

2. Netwerkvorming en netwerkontwikkeling

- Netwerkvorming
- Werken aan het kennis-ecosysteem
- Aandacht voor het business-ecosysteem
- Blijven(d) identificeren van partners

3. Leren (van de) samenwerking

- Omgaan met diversiteit en heterogeniteit
- Betrekken van gebruikers
- Leiderschap
- Leren samenwerken

De rol van het (hoger) onderwijs

Kuijer-Siebelink W., Cuperus, J. , Weijzen, S. en Hoeve, A. (2022). De lerende regio: werkzame mechanismes in de samenwerking tussen hoger onderwijs en partners in de regio. Een overzichtsstudie. Conceptrapport. Nijmegen: HAN University of Applied Sciences

“

“**Het hoger onderwijs** heeft geen leidende rol in deze samenwerkingen, maar **doet mee**, net als de andere partners in het netwerk. Ze kan een belangrijke rol vervullen vanwege haar onafhankelijke rol, en grote netwerk van relaties. Ze kan een rol vervullen in het herkennen van welke kennis nodig is voor de uitdaging waaraan wordt gewerkt, en welke partners daarbij kunnen worden verbonden.

...

Hogescholen past nadrukkelijk **een ontwikkelingsgerichte rol**, zowel in het uitlijnen van de eigen agenda met de agenda van de regio, het positioneren van brugbouwers en het vinden van financiering om (betrokkenheid van de eigen mensen in) dergelijke samenwerkingen mogelijk te maken. **Dit is een andere rol dan antwoord geven op de kennisvragen uit de regio.**”

**Wat zijn jullie ambities in
de samenwerking?**

<p>Algemene ontwikkeling (0-12 jaar)</p>	<p>Vorbereiding op samenleving en arbeidsmarkt (12 – 18/25 jaar)</p>	<p>Deelname aan de arbeidsmarkt (18/25 – pensioen)</p>
<p>(Laag-)geletterdheid Digitale geletterdheid Basisonderwijs Voor- en vroeg-schoolse educatie (VVE)</p>	<p>Algemeen en beroepsonderwijs, vaardigheden/skills /attitudes</p>	<p>Vaardigheden/skills (verder) ontwikkelen (Om)scholing Duurzame inzetbaarheid</p>

Doorlopende leerlijnen
 Leercultuur bij (potentiële) leden van de beroepsbevolking
 Leercultuur bij bedrijven

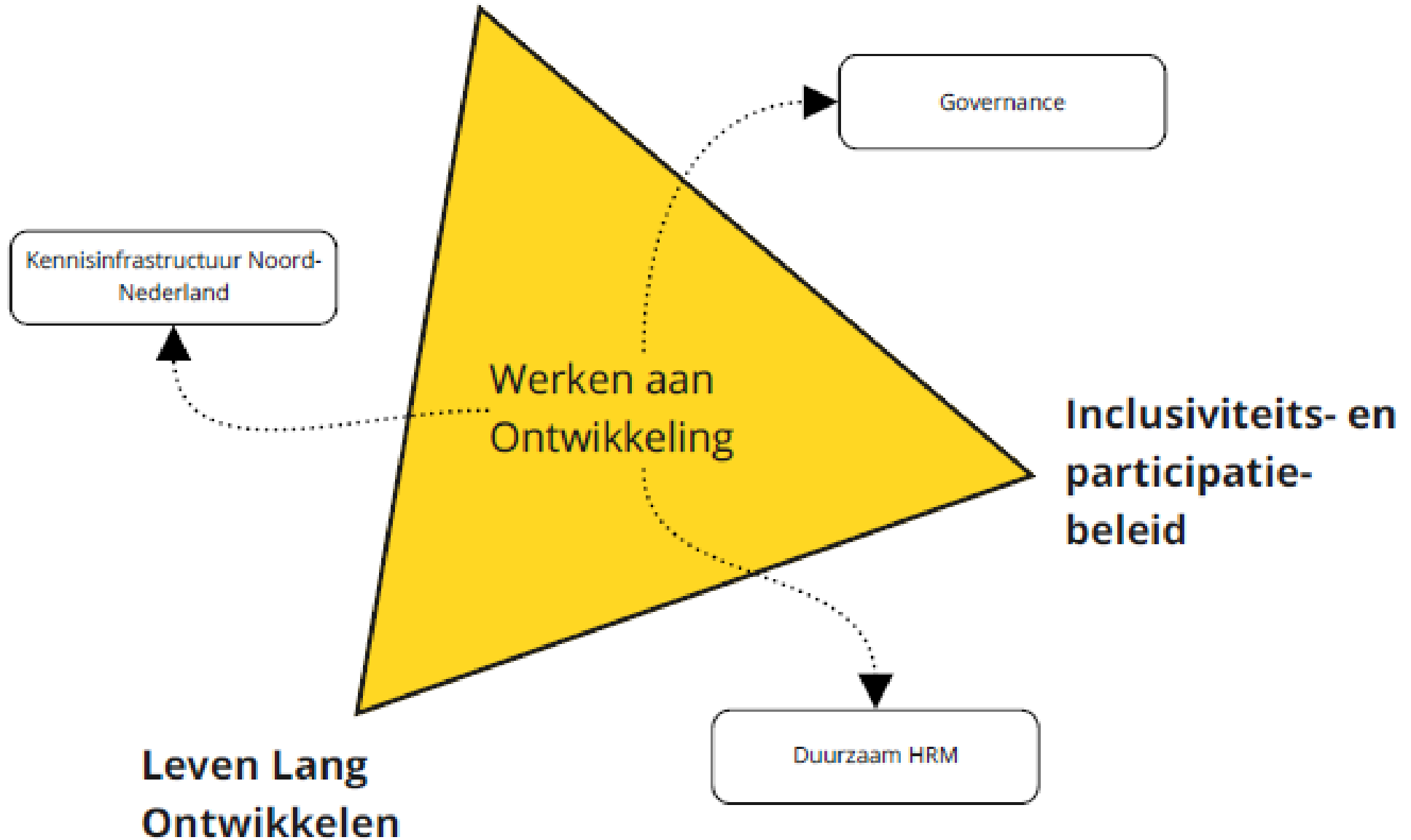
Leven Lang Ontwikkelen van Ernst

- Wie is?
 - Drentse Veenkoloniën, Gronings dialect (Nedersaksische taal);
geboorteplaats, opgegroeid
 - Doorbreken overerfbare armoede: maatwerk en langetermijnplanning (20 jaar)
 - Stad: studeren, leven, werken: het volle leven
 - Sappemeer: best of both worlds
 - Overheid, zakelijke dienstverlening, publiek/privaat en zzp.
- Recente activiteiten:
 - Werken aan Ontwikkeling, regionaal
 - Leven Lang Ontwikkelen, lokaal (Vakland Het Hogeland)
 - Vervolg
 - Vrijwillig: o.a. muziek, Juliana, Zummerbuhne, KCDP, GCHH

Uitdagingen WAO

1. Een transitie van een (overwegend) initieel onderwijsbestel naar een leven lang ontwikkelen
2. Een sterkere verbinding tussen leren en werken
3. Betrouwbare informatie over gerichte ontwikkeling
4. Versterking van de samenwerking tussen alle partijen op de arbeidsmarkt
5. Versterking van de leercultuur

Missiegedreven innovatiebeleid

Governance

Kennisinfrastructuur Noord-Nederland

Werken aan
Ontwikkeling

Inclusiviteits- en
participatie-
beleid

Duurzaam HRM

Leven Lang
Ontwikkelen

Doelstellingen

1. Een regio waarin meer mensen duurzaam economisch zelfstandig zijn;
2. Een sociaaleconomisch sterkere regio;
3. Een regio waarin een leven lang ontwikkelen vanzelfsprekend is;
4. Een regio waarin de schotten binnen en tussen onderwijs, overheid en bedrijven zijn verdwenen;
5. Een regio die talent ontwikkelt, behoudt en aantrekt;

VAKLAND

Het Hogeland

*Een leven lang
leren in de
praktijk*

2015

2018

2019

VAKLAND
Het Hogeland

LLO onderwijs

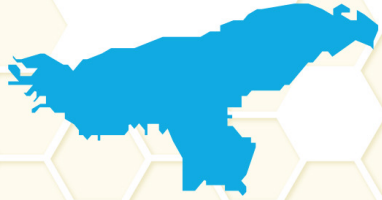

LLO overheid

LLO ondernemers

LLO inwoners

Communicatie

Opdrachten

Vraagstimulering
Het Hogeland

Aanbod

Twee stromen:
1 Bestaand
2 Aangejaagd
(ontwikkeld)

Klei

Bakker

MDT

Etc.

Specials

Kruisbestuiving

Wat is er nodig,
vakmensen,
ontwikkel-behoefte

Kwaliteit, leerlijnen
en schakels

Trends, analyses,
toekomst

Regio als
klaslokaal

KERNGROEPEN

Arbeids'markt'

- Ondernemers
- Ondernemingen
- Handels- en ondernemersverenigingen
- Werknemersverenigingen

Onderwijs

- Terra
- Het Hogeland College
- Lauwers & Eems PO
- VCPO
- GBS De Wierde
- Noorderpoort
- Alfa-college
- Menso Alting
- Hanze Hogeschool
- RUG

Overheid

- Gemeente Het Hogeland
- Provincie Groningen
- Werk in Zicht
- RIF

Omgeving

- Werkgroepen
- Verenigingen
- Stichtingen
- Serviceclubs
- Dorpsinitiatieven
- Inwoners

Gebiedscoöperatie Het Hogeland, met o.a. de IWP

Fundering – businessmodel en bestendinging Vakland

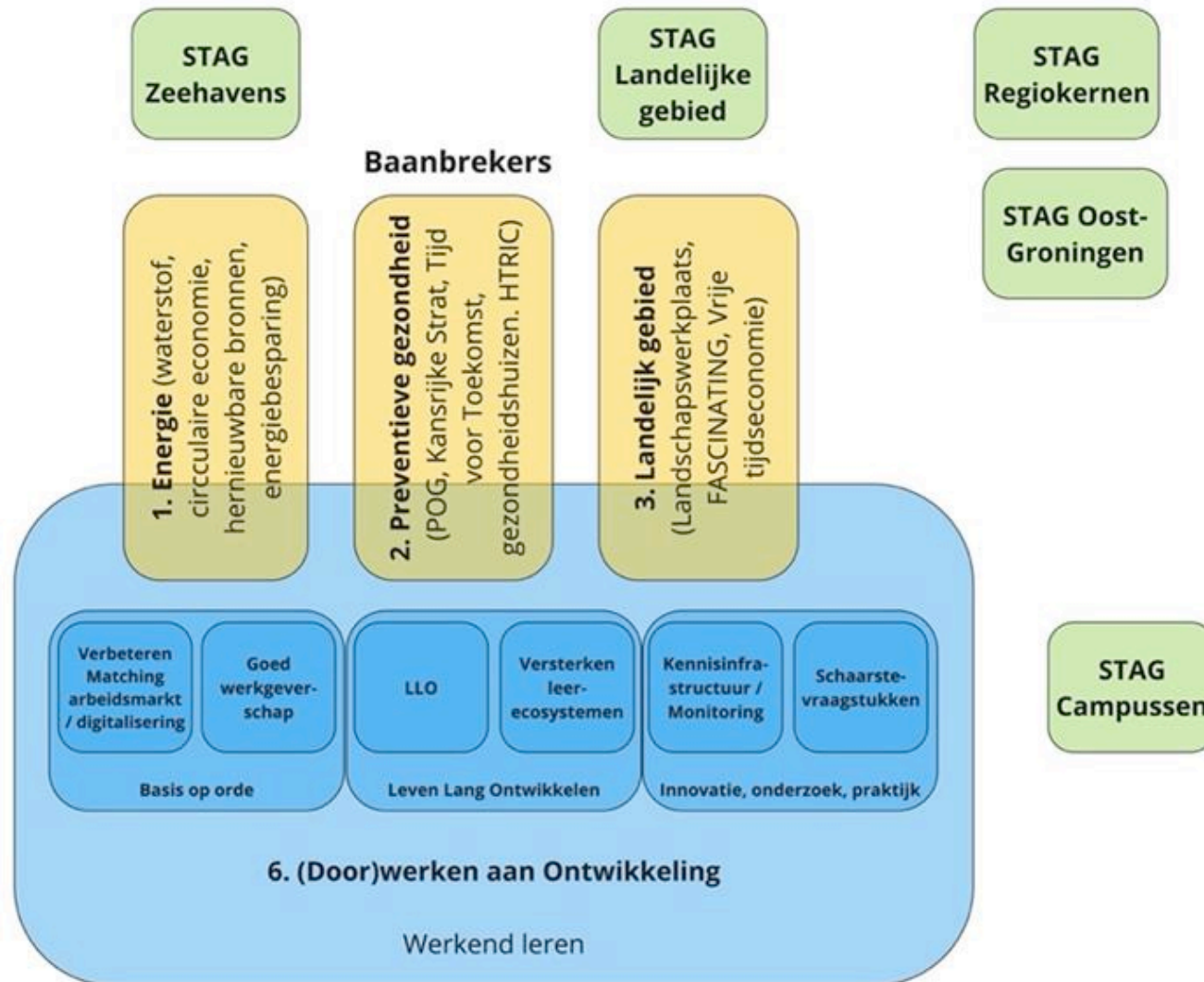
Het stimuleren en faciliteren van
leven lang ontwikkelen voor iedereen
van 0 tot dood met de regio als
klaslokaal

Impact 2022

Stakeholders	Activiteiten	Output	Effecten	Impact
Voor welke personen of organisaties vindt er een verandering plaats?	Wat doet jouw organisatie/initiatief concreet voor haar stakeholders?	Wat zijn directe telbare resultaten van je activiteiten?	Wat voor verandering ervaart de stakeholder door de activiteiten?	Aan welke verandering draagt jouw organisatie/initiatief indirect bij?
Omgeving/ inwoners van gemeente Het Hogeland	1) Rol als uitvoerder Aanbieden van workshops en activiteiten	1.1) In 2022 heeft Vakland 60 workshops georganiseerd/gefaciliteerd	Inwoners en organisaties in de regio doen meer kennis op en zijn gemotiveerd om te leren	Stimuleren en faciliteren van een leven lang ontwikkelen voor iedereen met de regio als klaslokaal
Ondernemers uit de gemeente Hogeland	2) Rol als aanjager met kennis en kunde financiën	1.2) In totaal hebben 1151 deelnemers meegedaan aan workshops in de verschillende thema's	Deelnemers komen in contact met inwoners met dezelfde interesses	
Onderwijsinstellingen in de gemeente Hogeland	3) Rol als adviseur door het meedenken met andere partijen over invulling en verdere ontwikkeling	2.1) In 2022 is Vakland bij 13 projecten betrokken als aanjager	Organisaties in Het Hogeland werken samen	
Overheid		3.1) In 2022 is Vakland bij 15 projecten betrokken als adviseur		

Werken aan Ontwikkeling 2024 - 2029

1. Basis op orde

- In dit onderdeel de volgende projecten opnemen uit de eerste periode: Talent in de regio, Digitale academie en Verbindingsfonds.
- In het kader van leefbaarheid en om ontwikkelingsaanbod dichtbij inwoners aan te bieden, is behoud van alle huidige onderwijsvoorzieningen, primair, voortgezet en MBO, inclusief de verschillende samenwerkingsvormen in de regio noodzakelijk. Ter onderbouwing stellen we voor een opdracht voor onderzoek te verstrekken welke basis (onderwijs)voorzieningen minimaal nodig zijn in het kader van leefbaarheid en brede welvaart in het rurale gebied.
- Het faciliteren en creëren van extra werkgelegenheid aan de basis van de arbeidsmarkt met basisbanen en overbrugbanen als instrument in het kader van de leefbaarheid en brede welvaart en als brug naar regulier werk in het gehele gebied.
- Versterken van de startpositie van onze (toekomstige) beroepsbevolking door het bevorderen aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt, te beginnen op de basisschool (verbinding met Tijd voor Toekomst), LLO en opleiding tot startkwalificatieniveau met samenwerkingspartners in de regio, sociaal ontwikkelbedrijven, ROC's of onderwijs en werkgevers. Inclusief de doorontwikkeling van digitale skills-, matching- en carrière tools.
- Talentbehoud in de regio (mbo/hbo/wo): traineeships, studenten de regio in door werk- of stageplekken (samen met werkgevers en onderwijsinstellingen), koppelen aan bestaande werkgevers die bezig zijn met nieuwe ontwikkelingen/innovatie.

2. Leven Lang Ontwikkelen

- In dit onderdeel de volgende projecten opnemen uit de eerste periode: Tijd voor Toekomst, Kansrijk Opleiden, Scholingsalliantie Noord: Kansen voor vakmanschap, Kansrijke Groningers.
- Voor Leven lang ontwikkelen (project of programma) een regeling opstellen waar per gebied/subregio gebruik kan worden gemaakt door samenwerkingspartners, bij voorkeur een samenwerking tussen onderwijs, ondernemers/ondernemingen en overheid voor programma's en projecten voor leven lang ontwikkelen voor iedereen.
- Voor de versterking van de leercultuur ondersteuningsprogramma's ontwikkelen voor bevorderen van goed werkgeverschap en de leer- en ontwikkelcultuur, zoals HR-coaching, faciliteren scholingsplanning en leertafels.
- Het versterken van de dienstverlening van de regionale werkcentra.

Innovatie, Onderzoek en Praktijk

- In dit onderdeel de volgende projecten opnemen uit de eerste periode: Waterstof Werkt, Innovatiehub Oost-Groningen, Venturelab.
- Relatie masterplan campus: campussen (in de stad en regio) gebruiken als uitvalsbasis om lokale hubs te creëren voor onderwijs- en ontwikkellocaties in het hele gebied voor het ontwikkelen van skills/vaardigheden, praktisch leren en onderwijs tot en met de startkwalificatie.
- Extra inzet op onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten in het kader van energietransitie, zowel ten behoeve van innovatie als ook als voorbereiding op duurzame inzet vanuit de arbeidsmarkt (bouwen, installatie, onderhoud) en daarbij zoveel mogelijk aansluiten op de plekken in de regio waar deze activiteiten plaatsvinden.
- Extra inzet op onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten in het kader van gezondheid en voedsel, zowel ten behoeve van innovatie als voor ondersteuning van uitvoering op de korte en lange termijn. En daarbij zoveel mogelijk aansluiten op de plekken in de regio waar deze activiteiten plaatsvinden.
- Extra inzet op onderwijs- en onderzoeksfaciliteiten specifiek ten behoeve van de eigenheid van het landelijk gebied zowel op brancheniveau, bijv. vrijetijdseconomie voor het gehele gebied en specifiek ten behoeve van meer lokaal gerichte activiteiten, zoals Zeehavens, Reitdiep, Groningen-West.

Regels, rechtmatigheid, handhaving en
staatsteun zorgen voor grammietigheid

Simplificeren Governance

Vrijstellingsgronden staatsteun

Wanneer kan de AGVV toegepast worden?

De AGVV is volgens artikel 1, lid 1 op de volgende steuncategorieën van toepassing:

- regionale steun (sub a);
- steun voor het midden- en kleinbedrijf (MKB). In de AGVV wordt het MKB aangeduid als “kleine en middelgrote ondernemingen” (kmo). Bijvoorbeeld investeringssteun, exploitatiesteun en toegang tot financiering te geven (sub b);
- steun voor de bescherming van het milieu (sub c);
- steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (sub d);
- opleidingssteun (sub e);
- steun ten behoeve van kwetsbare werknemers en werknemers met een handicap (sub f);
- steun tot herstel van de schade veroorzaakt door bepaalde natuurrampen (sub g);
- sociale vervoerssteun ten behoeve van bewoners van afgelegen gebieden (sub h);
- steun voor breedbandinfrastructuur (sub i);
- steun voor cultuur en instandhouding van erfgoed (sub j);
- steun voor sportinfrastructuur en multifunctionele recreatieve infrastructuur (sub k);
- steun voor lokale infrastructuurvoorzieningen (sub l);
- steun voor regionale luchthavens (sub m);
- steun voor havens (sub n).

Wat gaan we doen

Programma

1. Opsplitsen in kleine groepen
2. Bespreek:
 1. Wat is voor jullie een lerende regio?
 2. Welke elementen zijn daarbij van belang?
 3. Hoe verhouden deze elementen zich tot nut- en noodzaak van::
 1. Kennismanagement en kennstransfer
 2. Netwerkvorming en -ontwikkeling
 3. Leren (van de) samenwerking

**Hanzehogeschool
Groningen**

University of Applied Sciences

SPRONG-groep

**Human Capital
Innovatie**